

Първите писмени сведения дава преведения в България през X в. Георги Амартол, според който

името на Анхиало

се променя от прабългарите на Крум на

„Тутхон“

. Това название се употребява още 5-6 века, но постепенно е изместено от славянското Поморие и гръцкото Анхиало

Съществува хипотеза на Иван Т. Иванов, че името Тутхон означава град "до водата". Това име твърде добре съвпада със значението на сегашното име на града - Поморие, но тук тази теза се успорва заради множеството условности, според които автора за обяснение на името въвежда употребата на придихателно х и определя думата дон със значение на вода, което противоречи на старобългарската дума за вода -"вода, гр. ѱδωρ, ИЕ основа *

uod-r

/

n

- „вода“. Най-несъстоятелната част в етимологичната концепция на Иванов е, че той използва думата дон (тон) от името на река Дон със значение за вода без да дава солиден аргумент защо използва тази отсъстваща в името дума, когато ясно е видимо, че съставна дума е хон(хан).

В този постинг се изказва съвсем нова и различна теория за името на града.

Основно ядро на новата концепция е, че прабългарското име на Поморие, Тутхон, дадено от българите на Крум, носи ясно видими прилики с имената на градове Тутракан, Тмутаракан и Астрахан. От лоялност към една изградена собствена теория за думата тутом в прабългарски език, имаща значението на числото две и на огромното значение, което прабългарите са отдавали на стратегическите позиции на своите крепости, тук се дава ново значение на името Тутхон. От времето преди военната кампания в Авария за разширението на българската държава при хан Крум град Варна е в пределите на България и първа стратегическа крепост на Черноморието. В 812 стигайки до крепостта Бургас и превземайки я, Крум изпраща славянския велможа Добромир за мир, който не е уважен от Византия. В последвалата военна кампания териториите на България са разширени до Адрианопол. На юг от планината Хемус Анхиало е втората победа на хан Крум след превземането на Месемврия. Така от стратегическа гледна точка от гледище на военните и стратегически победи Анхиало е втория превзет град на Крум и втората победа на хана след превземането на

еесемврия. Поради близостта на името Тутхон до Тутракан, се съди, че втория корен хон е употребен в смисъла на управление, на градско управление, утвърдено от хана. Следователно Тутхон в семантичен план с превежда като "втория морски град (завоевание) на хана".

Така в резултат на военните кампании на Хан Крум България има два големи градове-крепости с излаз на Черно Море - Варна и Поморие. И двата носят прабългарски имена в унисон с политическите традиции от времето на Първата българска държава. Месембрия и Аполония за известен период от време остават в пределите на Византия. Автор: Д. Георгиев-Даков